

ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ
«УКРАЇНА»

ІНСТИТУТ ПРАВА ТА СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН
КАФЕДРА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН І ПОЛІТИЧНОГО
КОНСАЛТИНГУ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з освітньої діяльності

Оксана КОЛЯДА
«28» серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВК «ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА РЕФОРМ В
УКРАЇНІ У СФЕРІ ПУБЛІЧНОГО
АДМІНІСТРУВАННЯ»

Освітньо-наукова програма **«ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА**
АДМІНІСТРУВАННЯ»

освітнього рівня	третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право
спеціальність	D4 Публічне управління та адміністрування
кваліфікація:	доктор філософії з публічного управління та адміністрування

Вид дисципліни: вибіркова
Обсяг, кредитів: 120 год / 4 кредити
Форма підсумкового контролю: залік

Київ - 2025

Робоча програма дисципліни «ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА РЕФОРМ В УКРАЇНІ У СФЕРІ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ» для здобувачів освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за галуззю знань D Бізнес, адміністрування та право спеціальності D4 Публічне управління та адміністрування. К. : Університет «Україна», 2025. 46 с.

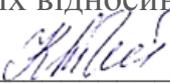
Розробник програми:

Некряч Анастасія Іванівна, доктор політичних наук, професор, професор кафедри міжнародних відносин і політичного консалтингу Інституту права та суспільних відносин

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри міжнародних відносин та політичного консалтингу

Протокол від «26» серпня 2025 року № 1

Завідувач кафедри міжнародних відносин та політичного консалтингу

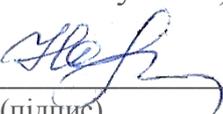

_____ (Тетяна КАДЛУБОВИЧ)
(підпис) (прізвище та ініціали)

«26» серпня 2025 року

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої-професійної програми ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ
(назва освітньої програми)

«26» серпня 2025 року

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми

_____ (Тетяна НОВАЧЕНКО)
(підпис) (ім'я та прізвище)

**ПРОЛОНГАЦІЯ
РОБОЧОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ ДИСЦИПЛІНИ**

Навчальний рік	2026/2027	2027/2028	2028/2029	2029/2030
Дата засідання кафедри / циклової комісії				
№ протоколу				
Підпис завідувача кафедри / голови циклової комісії				

Матеріали до курсу розміщено на сайті Інтернет-підтримки освітнього процесу <https://vo.uu.edu.ua/> за адресою: <https://vo.uu.edu.ua/course/view.php?id=20218>.
(вказати адресу)

Робочу програму перевірено
26 серпня 2025 р.

Заступник директора ІПСВ

(підпис)

(Аня КУЛИК)
(прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

1	ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	5
2	МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
3	РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ, ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ	6
4	ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	8
	4.1. Анотація дисципліни	8
	4.2. Структура навчальної дисципліни	11
	4.2.1. Тематичний план	11
	4.2.2. Навчально-методична картка дисципліни	15
	4.3. Форми організації занять	17
	4.3.1. Теми семінарських занять	17
	4.3.2. Теми практичних занять	17
	4.3.3. Теми лабораторних занять	17
	4.3.4. Курсова робота	18
	4.3.5. Індивідуальна навчально-дослідна робота (навчальний проєкт)	18
	4.3.6. Теми самостійної роботи здобувачів освіти	21
5	МЕТОДИ НАВЧАННЯ	23
	5.1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності	23
	5.2. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:	24
	5.3. Інклюзивні методи навчання	24
6	СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ	28
	6.1. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти	29
	6.2. Система оцінювання роботи здобувачів освіти упродовж семестру	30
7	ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ (ЗАЛІКУ)	31
8	МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	33
	8.1. Навчально-методичні аудіо- і відеоматеріали, у т.ч. для здобувачів освіти з інвалідністю	33
	8.2. Глосарій (термінологічний словник)	34
	8.3. Рекомендована література	40
	8.4. Інформаційні ресурси	44
	8.5. Сертифікаційні програми (електронні курси)	44
	8.6. Фахові періодичні видання України з дисципліни	45
	8.7. Універсальні та спеціалізовані інформаційні системи і програмні продукти для опанування дисципліни	46
9	МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	46

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітній/освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Загальний обсяг кредитів – 4	Галузь знань D Бізнес, адміністрування та право (шифр і назва)	Вид дисципліни вибіркова	
Загальний обсяг годин – 120	Спеціальність D4 Публічне управління та адміністрування (шифр і назва)		
Модулів – 1	Спеціалізація _____ (назва)	Цикл підготовки дослідницької та академічної підготовки	
Змістових модулів – 2			
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)	Мова викладання, навчання та оцінювання: українська (назва)	Рік підготовки:	
		2-й	2-й
		Семестр	
		4-й	4-й
Тижневих годин для денної форми здобуття освіти: аудиторних – 2 самостійної роботи – 6	Освітній/освітньо-професійний ступінь: третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти	Лекції	
		20 год	4 год
Практичні, семінарські			
18 год		4 год	
Лабораторні			
год		год	
Самостійна робота			
82 год		112 год	
Індивідуальні завдання: год			
Частка аудиторних занять становить: для денної форми здобуття освіти – 31 % для заочної форми здобуття освіти – 7 %		Вид семестрового контролю: залік	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА РЕФОРМ В УКРАЇНІ У СФЕРІ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ» є складовою частиною підготовки здобувачів освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

Метою викладання навчальної дисципліни «ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА РЕФОРМ В УКРАЇНІ У СФЕРІ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ» є надання теоретичних знань щодо публічного адміністрування, його сутності та системи, правових засад, завдань та функцій, форм та методів, принципів, поглибленого розуміння урядування та процесу публічного адміністрування на різних рівнях – державному, регіональному, місцевому, зарубіжного досвіду публічного адміністрування; напрями ключових реформ в Україні на сучасному етапі розвитку; особливості правового забезпечення та імплементації реформ на різних рівнях державного адміністрування.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни «ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА РЕФОРМ В УКРАЇНІ У СФЕРІ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ» є:

- ✓ узагальнення теоретичних засад публічного адміністрування;
- ✓ систематизація наукових підходів до проблеми реформування системи публічного адміністрування;
- ✓ визначення сутності ключових реформ в Україні на сучасному етапі розвитку;
- ✓ з'ясування особливостей реформування моделі публічного адміністрування в умовах євроінтеграції України.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ, ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен **знати:**

- основні концепції і моделі публічного адміністрування;
- наукові підходи до проблеми політико-адміністративного реформування системи публічного управління;
- основні засади реформування моделі публічного адміністрування в умовах євроінтеграції України;

вміти:

- застосовувати на практиці теоретичні знання;
- проводити аналіз конкретних ситуацій у сфері публічного адміністрування;
- готувати аналітичні матеріали;
- здійснювати інформаційно-аналітичну роботу шляхом моніторингу сучасних процесів реформування публічного адміністрування;
- обґрунтовувати та відстоювати власну позицію, спираючись на здобуті теоретичні знання.

Рядок дисципліни в «Матриці відповідності загальних програмних компетентностей компонентам освітньої програми»

	ЗК 1
ВК	Здатність до формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.

Рядок дисципліни в «Матриці відповідності спеціальних (фахових) програмних компетентностей компонентам освітньої програми»

	СК 4	СК 10
ВК	Здатність визначати, науково обгрунтовувати та критично оцінювати стратегічні напрями розвитку на загальнодержавному, регіональному, місцевому рівнях та на рівні організації.	Здатність приймати обгрунтовані управлінські рішення, в тому числі в конфліктних ситуаціях, а також з метою запобігання їм.

Рядок дисципліни в «Матриці забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми»

	ПРН 1	ПРН 6	ПРН 8	ПРН 10.	ПРН 11.
ОК 1.4. 4	Знати наукові концепції (теорії), термінологію, історію розвитку та сучасний стан наукових знань, ідентифікувати та практичні проблеми з публічного управління та адміністрування.	Уміти визначати, оцінювати й обгрунтовувати й пріоритетні напрями сталого розвитку на різних рівнях публічного управління та адміністрування.	Уміти готувати проєктні запити на фінансування наукових досліджень, розробляти програмні документи (стратегії, програми, концепції), виходячи з аналізу зарубіжного досвіду, оцінки правового і ресурсного забезпечення та добору адекватних механізмів розвитку публічного управління та адміністрування.	Уміти адаптувати й застосовувати сучасні моделі/підходи до управління та адміністрування, а також міжнародний досвід при проєктуванні та реорганізації організаційних структур управління на різних рівнях публічного управління та адміністрування.	Уміти отримувати науково-прикладні результати, які сприяють розв'язанню важливої теоретичної або прикладної проблеми в галузі публічного управління та адміністрування, що мають загальнонаціональне або світове значення.

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Анотація дисципліни

Робоча програма цієї навчальної дисципліни – це короткий перелік тем, їх змісту, завдань та стратегії курсу, які спонукають здобувачів освіти опрацьовувати лекційний матеріал, складати план своєї роботи та досягати успіху при вивченні матеріалу. Вона розроблена з урахуванням особливостей викладання курсу в Інституті права та суспільних відносин Університету «Україна». Зміст та обсяг дисципліни обумовив вибір активних форм навчання, які формують потребу і вміння самостійного поповнення знань.

МОДУЛЬ I

Змістовий модуль 1. Особливості розвитку публічного адміністрування в Україні: сучасні тенденції та проблеми

Тема 1. Публічне адміністрування як системне явище в суспільстві

Основні підходи до розуміння публічного адміністрування та його еволюція.

Предметна сфера публічного адміністрування. Методологічна основа. Співвідношення управління та адміністрування. Публічне адміністрування як напрям наукових досліджень, сукупність знань, сфера діяльності та навчальна дисципліна.

Тема 2. Публічне адміністрування як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень

Управління як визначальна функція публічного адміністрування. Управлінське рішення як наукова категорія. Пріоритетність політичного вибору цінностей та цілей.

Визначення цінностей та цілей – визначальна ланка прийняття рішень.

Роль конкуренції в процесі прийняття рішень. Взаємовідношення суб'єкта та об'єкта прийняття рішень. Послідовність етапів прийняття рішень. Динаміка виконання рішень.

Поняття результативності та ефективності публічного адміністрування. Фактори результативності та ефективності публічного адміністрування. Вимір продуктивності, результативності та ефективності публічного адміністрування. Критерії результативності та ефективності публічного адміністрування. Фактори підвищення ефективності публічного адміністрування. Контрактна система та неокорпоративізм.

Тема 3. Наукові підходи до проблеми політико-адміністративного реформування системи публічного управління

Поняття реформи. Реформа як прояв волі панівної еліти. Детермінованість реформ широкими суспільними настроями. Реформування як спосіб вирішення

суспільних суперечностей. Комплексність реформ.

Визначення цілей реформи, пріоритетів, принципів та способів її проведення. Терміни і тривалість реформ. Прогнозований і фактичний результат. Механізм зворотного зв'язку. Забезпечення суспільної підтримки.

Реформи і контрреформи. Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020».

Тема 4. Бюрократія в системі публічного адміністрування

Бюрократія як наукова категорія. Теорія бюрократії М. Вебера.

Сучасні підходи в оцінюванні бюрократії. Основні ознаки та атрибути бюрократії.

Політизація вищого чиновництва. Публічна служба.

Тема 5. Антикорупційна діяльність у сфері публічного адміністрування як складова реформ

Поняття корупції та корупційних дій. Нормативно-правова база антикорупційної діяльності. Зони «підвищеного» ризику проявів корупції. Фактори запобігання проявам корупції: політичний, нормативно-правовий, організаційний, економічний, кадровий, морально-психологічний.

Тема 6. Концептуальні основи реформування системи державного управління в Україні

Впровадження світової теорії та практики при реформуванні публічного управління України.

Особливості розвитку публічного управління в Україні: сучасні тенденції та проблеми.

Реформування моделі публічного адміністрування в умовах євроінтеграції України.

Змістовий модуль 2. Практика реформ публічного адміністрування в Україні

Тема 7. Реформа адміністративно-територіального устрою і системи місцевого самоврядування

Правові засади адміністративної реформи адміністративно-територіального устрою і системи місцевого самоврядування. Децентралізація та реформа державного управління.

Реформа регіональної політики та місцевого самоврядування. Удосконалення державного регулювання розвитку регіонів України. Зміни до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні». Об'єднання територіальних громад. Співробітництво територіальних громад.

Тема 8. Адміністративна реформа в Україні: передумови, системність, механізм

Правові засади адміністративної реформи.

Еволюція реформування організаційно-правових засад КМУ та його апарату. Проблеми структурно-функціонального реформування міністерств та інших центральних органів виконавчої влади.

Реформування організації та діяльності місцевих державних адміністрацій.
Реформа державної служби та оптимізація системи державних органів.
Реформа правоохоронної системи.

Тема 9. Реформи в соціальній та гуманітарній сферах

Правові засади реформ у соціальній та гуманітарній сферах. Об'єктивні економічні і соціальні процеси в Україні. Вплив групових інтересів на напрям і зміст суспільних реформ. Проблема соціальної бази реформ.

Держава як чинник ринкових перетворень. Стан і тенденції реформування в соціально-економічній сфері: управлінський аспект.

Реформа сфери трудових відносин. Реформа системи соціального захисту.

Пенсійна реформа. Завдання пенсійної реформи та її організаційно-правове забезпечення.

Реформа освіти. Реформа державної політики у сфері культури.

Тема 10. Перспективи реформ публічного адміністрування

Виклики та результати реалізації реформ публічного адміністрування під час війни.

Повоєнне відновлення України: перспективи реформ публічного адміністрування та євроінтеграція.

Дисципліни, вивчення яких обов'язково передують цій дисципліні:

Сучасні моделі публічного управління та адміністрування в країнах світу.
Інформаційні технології та управління даними дослідження.

Міжпредметні зв'язки:

Інформаційні технології та управління даними дослідження.
Сучасні моделі публічного управління та адміністрування в країнах світу.

4.2. Структура навчальної дисципліни

4.2.1. Тематичний план

Назви змістових модулів і тем	Розподіл годин між видами робіт														Форми та методи контролю знань
	денна форма							заочна форма							
	усього	аудиторна					С.р.	усього	аудиторна					С.р.	
		у тому числі							у тому числі						
лекції		сем	пр	лаб	інд	лекції			сем	пр	лаб	інд			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Модуль 1															
Змістовий модуль 1. Особливості розвитку публічного адміністрування в Україні: сучасні тенденції та проблеми															
Тема 1. Публічне адміністрування як системне явище в суспільстві.	12	2					10								АР: вибіркове усне опитування; доповіді з презентацією СР: огляд додаткової літератури; складання глосарію ІНДЗ: презентація за темою
Тема 2. Публічне адміністрування як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень.	12	2		2			8								АР: вибіркове усне опитування; доповіді з презентацією СР: огляд додаткової літератури; складання глосарію ІНДЗ: презентація за темою
Тема 3. Наукові підходи до	12	2		2			8								АР: вибіркове

проблеми політико-адміністративного реформування системи публічного управління.														усне опитування; доповіді з презентацією СР: огляд додаткової літератури; складання глосарію ІНДЗ: презентація за темою
Тема 4. Бюрократія в системі публічного адміністрування.	12	2		2			8							АР: вибіркоче усне опитування; доповіді з презентацією СР: огляд додаткової літератури; складання глосарію ІНДЗ: презентація за темою
Тема 5. Антикорупційна діяльність у сфері публічного адміністрування як складова реформ.	12	2		2			8							АР: вибіркоче усне опитування; доповіді з презентацією СР: огляд додаткової літератури; складання глосарію ІНДЗ: презентація за темою
Тема 6. Концептуальні основи реформування системи державного управління в Україні.	12	2		2			8							АР: вибіркоче усне опитування; доповіді з презентацією СР: огляд додаткової

																		літератури; складання глосарію ІНДЗ: презентація за темою
Модульний контроль																		
Разом за змістовим модулем 1	72	12		10			50											
Змістовий модуль 2. Практика реформ публічного адміністрування в Україні																		
Тема 7. Реформа адміністративно-територіального устрою і системи місцевого самоврядування.	12	2		2			8											АР: вибіркове усне опитування; доповіді з презентацією СР: огляд додаткової літератури; складання глосарію ІНДЗ: презентація за темою
Тема 8. Адміністративна реформа в Україні: передумови, системність, механізм.	12	2		2			8											АР: вибіркове усне опитування; доповіді з презентацією СР: огляд додаткової літератури; складання глосарію ІНДЗ: презентація за темою
Тема 9. Реформи в соціальній та гуманітарній сферах.	12	2		2			8											АР: вибіркове усне опитування; доповіді з презентацією СР: огляд додаткової

														літератури; складання глосарію ІНДЗ: презентація за темою
Тема 10. Перспективи реформ публічного адміністрування.	12	2	2			8								АР: вибіркове усне опитування; доповіді з презентацією ю СР: огляд додаткової літератури; складання глосарію ІНДЗ: презентація за темою
Модульний контроль														
Разом за змістовим модулем 2	48	8	8			32								
Усього годин	120	20	18			82								

4.2.2. Навчально-методична картка дисципліни «МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ»

Разом: 120 год, лекції – 20 год, семінарські заняття – 18 год, індивідуальні заняття – ____ год, самостійна робота – 82 год, підсумковий контроль – 2 год.

Модулі	Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2			
Назва модуля	<i>Особливості розвитку публічного адміністрування в Україні: сучасні тенденції та проблеми</i>						<i>Практика реформ публічного адміністрування в Україні</i>			
Кількість балів за модуль	30 балів						30 балів			
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Теми лекцій	Тема 1. Публічне адміністрування як системне явище в суспільстві	Тема 2. Публічне адміністрування як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень	Тема 3. Наукові підходи до проблеми політико-адміністративного реформування системи публічного управління	Тема 4. Бюрократія в системі публічного адміністрування	Тема 5. Антикорупційна діяльність у сфері публічного адміністрування як складова реформ	Тема 6. Концептуальні основи реформування системи державного управління в Україні	Тема 7. Реформа адміністративно-територіального устрою і системи місцевого самоврядування	Тема 8. Адміністративна реформа в Україні: передумови, системність, механізм	Тема 9. Реформи в соціальній та гуманітарній сферах	Тема 10. Перспективи реформ публічного адміністрування
Теми семінарських занять										
Теми практичних занять		Тема 2. Публічне адміністрування як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень 10 балів	Тема 3. Наукові підходи до проблеми політико-адміністративного реформування системи публічного управління 10 балів	Тема 4. Бюрократія в системі публічного адміністрування 10 балів	Тема 5. Антикорупційна діяльність у сфері публічного адміністрування як складова реформ 10 балів	Тема 6. Концептуальні основи реформування системи державного управління в Україні 10 балів	Тема 7. Реформа адміністративно-територіального устрою і системи місцевого самоврядування 10 балів	Тема 8. Адміністративна реформа в Україні: передумови, системність, механізм 10 балів	Тема 9. Реформи в соціальній та гуманітарній сферах 10 балів	Тема 10. Перспективи реформ публічного адміністрування 10 балів
Теми лабораторних занять										
Самостійна робота	Тема 1. Публічне	Тема 2. Публічне	Тема 3. Наукові підходи до	Тема 4. Бюрократія в	Тема 5. Антикорупцій	Тема 6. Концептуал	Тема 7. Реформа	Тема 8. Адміністрати	Тема 9. Реформи в	Тема 10. Перспективи

	адміністрування як системне явище в суспільстві 5 балів	адміністрування як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень 5 балів	проблеми політико-адміністративного реформування системи публічного управління 5 балів	системі публічного адміністрування 5 балів	на діяльність у сфері публічного адміністрування як складова реформ 5 балів	льні основи реформування системи державного управління в Україні 5 балів	адміністративно-територіального устрою і системи місцевого самоврядування 5 балів	вна реформа в Україні: передумови, системність, механізм 5 балів	соціальної та гуманітарній сферах 5 балів	реформ публічного адміністрування 5 балів
Види поточного контролю (Тести)	10 балів						10 балів			
ІНДЗ	30 балів									
у т.ч. додаткові курси за тематикою дисципліни (неформальна освіта)										
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота (10 балів)						Модульна контрольна робота (10 балів)			
Підсумковий контроль	залік									

4.3. Форми організації занять

4.3.1. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		

4.3.2 Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Особливості розвитку публічного адміністрування в Україні: сучасні тенденції та проблеми		
1	Тема 2. Публічне адміністрування як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень	2
2	Тема 3. Наукові підходи до проблеми політико-адміністративного реформування системи публічного управління	2
3	Тема 4. Бюрократія в системі публічного адміністрування	2
4	Тема 5. Антикорупційна діяльність у сфері публічного адміністрування як складова реформ	2
5	Тема 6. Концептуальні основи реформування системи державного управління в Україні	2
Змістовий модуль 2. Практика реформ публічного адміністрування в Україні		
1	Тема 7. Реформа адміністративно-територіального устрою і системи місцевого самоврядування	2
2	Тема 8. Адміністративна реформа в Україні: передумови, системність, механізм	2
3	Тема 9. Реформи в соціальній та гуманітарній сферах	2
4	Тема 10. Перспективи реформ публічного адміністрування	2
Всього годин		18

4.3.3. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		

Оцінка за теоретичний і практичний курс: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
54 – 60 та більше	<i>відмінно</i>	5	A	<i>відмінно</i>
45 – 53	<i>добре</i>	4	BC	<i>добре</i>
36 – 44	<i>задовільно</i>	3	DE	<i>задовільно</i>
21 – 35	<i>незадовільно</i>	2	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 20		2	F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

4.3.4. Курсова робота

Не передбачено програмою

4.3.5. Індивідуальна навчально-дослідна робота (навчальний проєкт)

Індивідуальна навчально-дослідна робота (ІНДР) є видом позааудиторної індивідуальної діяльності здобувача освіти, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання здобувачем освіти ІНДР прилюдним захистом навчального проєкту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу – це вид науково-дослідної роботи здобувача освіти, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, практичних та лабораторних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Види ІНДЗ, вимоги до них та оцінювання:

✓ конспект із теми (модуля) за заданим планом (2 бали);

- ✓ конспект із теми (модуля) за планом, який здобувач освіти розробив самостійно (**3 бали**);
- ✓ анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, тематичні розвідки (**3 бали**);
- ✓ повідомлення з теми, рекомендованої викладачем (**2 бали**);
- ✓ повідомлення з теми (без рекомендації викладача): сучасні відкриття з теми, аналіз інформації, самостійні дослідження (**3 бали**);
- ✓ дослідження різноманітних питань з тематики дисципліни у вигляді есе (**5 балів**);
- ✓ проходження додаткового(-их) курсу(-ів) (неформальна освіта) з тематики дисципліни (**5 балів за один, 15 – за всі**);
- ✓ дослідження з тематики дисципліни у вигляді реферату (охоплює весь зміст навчального курсу) – **15 балів**.

Орієнтовна структура ІНДЗ – науково-педагогічного дослідження у вигляді реферату: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел.

Тематика ІНДЗ

1. Визначення публічного управління (Демонд Кілінг, Джей М. Шавріц). Публічне управління та державне управління.
2. Співвідношення понять: «government», «governance» та «good governance».
3. «Public management» та «New public management»: спільне і відмінне.
4. «Трирівнева концепція» публічного управління Леслі Пала.
5. Суб'єкти та об'єкти публічного адміністрування.
6. Пріоритети реформування публічного управління в Україні.
7. Основні підходи до тлумачення терміну «адміністрування».
8. Адміністрування як організаційно-технічна складова публічного управління.
9. Адміністративна система управління та концепція бюрократії Макса Вебера.
10. Здійснення державної політики як ключовий елемент адміністрування.
11. Поняття адміністрації. Публічна адміністрація та її елементи.
12. Адміністративна реформа: покликання, передумови та дилеми.
13. Морально-етичні аспекти публічного управління та адміністрування.
14. Сфери застосування інформаційних технологій у державному управлінні.
15. Електронний уряд як інновація державного управління сучасного інформаційного суспільства. Поняття, сутність та актуальність запровадження.
16. Засоби масової інформації як один із елементів публічного управління. Інтернет як засіб формування громадської думки та контролю над нею.
17. Місце та роль соціальних мереж у формуванні громадської думки. Проблеми та ризики при використанні соціальних мереж.
18. Публічне управління у сфері економіки у світлі Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

19. Публічне управління соціальною сферою життя суспільства у світлі Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

20. Публічне управління та адміністрування в побудові інформаційного суспільства у світлі Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

21. Реформування державної служби в Україні у контексті євроінтеграційних процесів.

Додаткові курси в рамках ІНДЗ

Критерії оцінювання ІНДЗ

(дослідження у вигляді реферату)

№ з/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження	3 бали
2.	Складання плану реферату	2 бали
3.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень у логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання	5 балів
4.	Дотримання правил реферування наукових публікацій	3 бали
5.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	4 бали
6.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел, посилання	3 бали
Разом		20 балів

Оцінка за ІНДЗ у вигляді реферату: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
18 – 20 та більше	<i>відмінно</i>	5	A	відмінно
15 – 17	<i>добре</i>	4	BC	добре
10 – 15	<i>задовільно</i>	3	DE	задовільно
0 – 9	<i>незадовільно</i>	2	FX	незадовільно з можливістю повторного виконання

4.3.6. Теми самостійної роботи здобувачів освіти

<i>№ з/п</i>	<i>Назва теми</i>	<i>Кількість годин</i>
Змістовий модуль 1. Особливості розвитку публічного адміністрування в Україні: сучасні тенденції та проблеми		
1	Тема 1. Публічне адміністрування як системне явище в суспільстві	10
2	Тема 2. Публічне адміністрування як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень	8
3	Тема 3. Наукові підходи до проблеми політико-адміністративного реформування системи публічного управління	8
4	Тема 4. Бюрократія в системі публічного адміністрування	8
5	Тема 5. Антикорупційна діяльність у сфері публічного адміністрування як складова реформ	8
6	Тема 6. Концептуальні основи реформування системи державного управління в Україні	8
Змістовий модуль 2. Практика реформ публічного адміністрування в Україні		
1	Тема 7. Реформа адміністративно-територіального устрою і системи місцевого самоврядування	8
2	Тема 8. Адміністративна реформа в Україні: передумови, системність, механізм	8
3	Тема 9. Реформи в соціальній та гуманітарній сферах	8
4	Тема 10. Перспективи реформ публічного адміністрування	8
Всього годин		82

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧА ОСВІТИ

<i>Змістовий модуль та теми курсу</i>	<i>Академічний контроль</i>	<i>Бали</i>	<i>Термін виконання (тижні)</i>
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Особливості розвитку публічного адміністрування в Україні: сучасні тенденції та проблеми			
Тема 1. Публічне адміністрування як системне явище в суспільстві (10 год)	Практичне заняття, підсумкова модульна контрольна робота, залік	2	I-II
Тема 2. Публічне адміністрування як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень (8 год)	Практичне заняття, підсумкова модульна контрольна робота, залік	2	II-III
Тема 3. Наукові підходи до проблеми політико-адміністративного реформування системи публічного управління (8 год)	Практичне заняття, підсумкова модульна контрольна робота, залік	2	IV-V
Тема 4. Бюрократія в системі публічного адміністрування (8 год)	Практичне заняття, підсумкова модульна контрольна робота, залік	3	V-VI
Тема 5. Антикорупційна діяльність у сфері публічного адміністрування як складова реформ (8 год)	Практичне заняття, підсумкова модульна контрольна робота, залік	3	VI-VII
Тема 6. Концептуальні основи реформування системи державного управління в Україні (8 год)	Практичне заняття, підсумкова модульна контрольна робота, залік	3	VII-VIII
<i>Всього: 50 год.</i>	<i>Всього: 15 балів</i>		
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Практика реформ публічного адміністрування в Україні			
Тема 7. Реформа адміністративно-територіального устрою і системи місцевого самоврядування (8 год)	Практичне заняття, підсумкова модульна контрольна робота, залік	5	IX-X
Тема 8. Адміністративна реформа в Україні: передумови, системність, механізм (8 год)	Практичне заняття, підсумкова модульна контрольна робота, залік	5	XI-XII

Тема 9. Реформи в соціальній та гуманітарній сферах (8 год)	Практичне заняття, підсумкова модульна контрольна робота, залік	3	XIII-XIV
Тема 10. Перспективи реформ публічного адміністрування (8 год)	Практичне заняття, підсумкова модульна контрольна робота, залік	2	XV
<i>Всього: 32 год</i>	<i>Всього: 15 балів</i>		
<i>Разом: 82 год</i>	<i>Разом: 30 балів</i>		

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

5.1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1. За джерелом інформації:

□ *словесні*: лекція (традиційна, проблемна тощо) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (презентація PowerPoint), семінари, пояснення, розповідь, бесіда;

□ *наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація;

□ *практичні*: вправи.

2. *За логікою передачі і сприйняття навчальної інформації*: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3. *За ступенем самостійності мислення*: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4. *За ступенем керування навчальною діяльністю*: під керівництвом викладача; самостійна робота здобувачів освіти з книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

З метою більш ефективної активізації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти при вивченні навчальної дисципліни «ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА РЕФОРМ В УКРАЇНІ У СФЕРІ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ» можуть використовуватись: лекції з проблемних питань, робота в малих групах, семінари-дискусії, презентації тощо.

Кожен із видів методики застосовується викладачем на власний розсуд. При цьому слід враховувати рівень підготовленості групи, кількість здобувачів освіти, їхнє бажання брати участь в тому чи іншому виді роботи, а також особливості конкретної дисципліни.

Наприклад, лекція-візуалізація є результатом пошуку нових можливостей реалізації відомого в дидактиці принципу наочності та містить у собі елементи проблемності. Метод візуалізації сприяє формуванню професійного мислення за рахунок систематизації, концентрації та виділення найбільш значущих, істотних елементів змісту. Наочність не тільки доповнює словесну інформацію, але й виступає носієм змістовної інформації. Чим більше проблемність візуальної інформації, тим вищий ступінь розумової активності здобувачів освіти.

Лекції з проблемних питань покликані сприяти розвитку логічного мислення здобувачів освіти і характеризуються тим, що коло питань теми може обмежуватися двома-трьома ключовими моментами, увага здобувачів освіти концентрується на матеріалі, що не знайшов відображення в підручниках, використовується досвід закордонних закладів освіти з роздаванням під час лекцій друкованого матеріалу та виділенням головних висновків з питань, що розглядаються. При читанні лекцій можуть даватись питання для самостійного їх осмислення.

Робота в малих групах проводиться з метою активізації навчання при проведенні семінарських і практичних занять. Це так звані групи психологічного комфорту, де кожен учасник відіграє особливу роль і певними своїми індивідуальними якостями та знаннями доповнює інших. Використання цієї технології дає змогу структурувати практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливість для участі кожного здобувача освіти в роботі за метою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду спілкування. Така форма навчання використовується також з метою більш ґрунтовного засвоєння матеріалу, загострення уваги на особливо важливих аспектах, що містять у собі винесені на розгляд проблемні питання.

Семінари-дискусії (колоквіуми) проводяться для того, щоб сприяти обміну думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвинути мислення, допомагати формуванню поглядів і переконань, виробити вміння формулювати думки й висловлювати їх, вміння прислухатись до точки зору опонентів і «чути їх», навчитись оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Презентації проводяться у формі виступів за результатами виконання письмових завдань, з науково-навчальними тезами, рефератами, доповідями перед аудиторією тощо, де також доцільно використовувати для представлення певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань, демонстрації нових наукових поглядів, оригінальних висновків та пропозицій.

5.2. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

5.3. Інклюзивні методи навчання

1. Методи формування свідомості: бесіда, диспут, лекція, приклад, пояснення, переконання.

2. Метод організації діяльності та формування суспільної поведінки особистості: вправи, привчання, виховні ситуації, приклад.

3. Методи мотивації та стимулювання: вимога, громадська думка. Вважаємо, що неприпустимо застосовувати в інклюзивному вихованні методи

емоційного стимулювання – змагання, заохочення, переконання.

4. Метод самовиховання: самопізнання, самооцінювання, саморегуляція.

5. Методи соціально-психологічної допомоги: психологічне консультування, аутотренінг, стимуляційні ігри.

6. Спеціальні методи: патронат, супровід, тренінг, медіація.

7. Спеціальні методи педагогічної корекції, які варто використовувати для цілеспрямованого виправлення поведінки або інших порушень, викликаних спільною причиною. До спеціальних методів корекційної роботи належать: суб'єктивно-прагматичний метод, метод заміщення, метод «вибуху», метод природних наслідків і трудовий метод.

Методика навчання (як система) – організований набір методів, прийомів, засобів і форм навчання, який використовується для досягнення освітніх цілей.

Методика є структурованим застосуванням методів – організоване використання різних методів і прийомів, яке обумовлено специфікою освітнього процесу або діяльності. Вона описує як саме, в якій послідовності і в яких умовах застосовуються певні методи для досягнення результату.

Методика навчання може включати в себе різні методи, стратегії, підходи, засоби навчання (аудіовізуальні матеріали, інтернет-ресурси, дидактичні ігри тощо) і системи організації роботи (до прикладу: поетапне вивчення лексики, розвиток навичок письмового та усного мовлення).

Методика викладання навчальної дисципліни – вибір викладачем та застосування методів для ефективного засвоєння матеріалу здобувачами освіти.

Методика навчання для здобувачів освіти з порушеннями здоров'я має важливі відмінності, які враховують індивідуальні потреби кожного типу порушень і передбачає модифікацію форм роботи та типів завдань для таких здобувачів освіти.

Кожен тип інвалідності має свої специфічні потреби, і тому підхід до навчання має бути адаптованим, щоб забезпечити максимальну ефективність для здобувачів освіти. Враховуючи різні види порушень (порушення слуху, зору, рухової активності, когнітивні порушення тощо), методика вивчення буде різною. Використання адаптованих технологій, інклюзивних методів та індивідуальних підходів дозволяє забезпечити ефективне навчання для всіх здобувачів освіти, незалежно від типу інвалідності.

Методика навчання для здобувачів освіти з порушеннями слуху

Для здобувачів освіти з порушеннями слуху основним викликом є відсутність або обмеження слухового сприйняття, що може ускладнити процес вивчення мови через усне спілкування та аудіоматеріали. Адаптованими методиками є:

Жестова мова: Якщо здобувач освіти має порушення слуху та використовує жестову мову як основний засіб комунікації, то вивчення дисципліни проводиться через переклад на жестову мову (із залученням

відповідного спеціаліста чи фрагментів відео із дублюючим перекладом на жестову мову), зокрема для усного компоненту. Програми з навчання для таких здобувачів освіти можуть включати використання перекладачів жестової мови під час лекцій.

Субтитри: Всі відеоматеріали, які використовуються на заняттях (фільми, навчальні відео), мають субтитри, що дозволяє здобувачам освіти з порушеннями слуху ознайомлюватися з мовними структурами та словником.

Адаптовані навчальні матеріали: Використання візуальних методів, таких як ілюстрації, діаграми, картки з лексикою, допомагає краще засвоювати матеріал. Також створюються текстові файли або аудіоматеріали з субтитрами для покращення розуміння контексту.

Практика усного мовлення через письмове спілкування: Оскільки здобувачі освіти не чують мовлення, замість усної практики для такої категорії здобувачів освіти фокусується увага на письмових завданнях, інтерактивних тестах і вправах, що включають роботу з текстами (письмові відповіді, розпізнавання лексики та граматики через текст).

Методика навчання для здобувачів освіти з порушеннями зору

У здобувачів освіти з порушеннями зору основною проблемою є труднощі з візуальним сприйняттям інформації, тому методика навчання адаптована до аудіо- та тактильних матеріалів.

Технології для читання з екрану: Використання програм для читання з екрану, таких як JAWS або NVDA, дозволяє здобувачам освіти з порушеннями зору слухати текстовий матеріал. Це забезпечує доступ до електронних підручників, презентацій та інших навчальних ресурсів.

Адаптація навчальних матеріалів: Усі текстові матеріали надаються у форматі для читання з екрану або у шрифті Брайля. Це дає можливість здобувачам освіти не тільки читати, але й активно працювати з навчальними матеріалами.

Озвучення текстів: Використання спеціальних додатків для озвучування текстів або аудіокниг допомагає здобувачам освіти вивчати нові слова та фрази на слух, а також слухати приклади правильного вимовляння.

Аудіовізуальні завдання: Для таких здобувачів освіти використовуються аудіовправи, зокрема з вимови та слухової практики. Це дозволяє розвивати навички аудіювання та вимови, хоча й без візуального сприйняття.

Інтерактивні вправи на слух: Заняття включають завдання, орієнтовані на слухове сприйняття мови (завдання на розпізнавання вимови, на відмінності в інтонації, акценті тощо).

Методика навчання для здобувачів освіти з порушеннями опорно-рухового апарату

Здобувачі освіти з порушеннями опорно-рухового апарату, як правило, мають фізичні обмеження, які можуть вплинути на їхню здатність

використовувати традиційні навчальні засоби, але їхні когнітивні та мовні навички, як правило, не порушені. З цією метою освітній процес відповідно адаптований для зручності та доступності.

Онлайн-навчання та доступ до цифрових матеріалів: Онлайн платформи дозволяють здобувачам освіти з порушеннями опорно-рухового апарату навчатися без необхідності фізичного перебування в аудиторії, а також допомагають уникнути труднощів із переміщенням.

Інтерфейси з підтримкою доступу: Використання програмного забезпечення та навчальних платформ, що підтримують голосові команди або дають можливість здійснювати навчання за допомогою спеціальних пристроїв для вводу (як-от пристрої для управління комп'ютером через рухи очей чи голови).

Адаптація завдань для письмових відповідей: Враховуючи фізичні обмеження, здобувачі освіти можуть використовувати голосові помічники для виконання завдань або адаптовані клавіатури та інші технології для зручного введення тексту. Також враховується обсяг письмових завдань та швидкість проходження онлайн тестів, написання підсумкових робіт.

Методика навчання для здобувачів освіти з когнітивними порушеннями

Когнітивні порушення можуть включати труднощі з пам'яттю, увагою, сприйняттям інформації. Здобувачі освіти з такими порушеннями потребують адаптованих методик навчання, щоб забезпечити доступність матеріалу та поступове засвоєння нової інформації.

Розбиття матеріалу на малі блоки: Заняття структуруються (матеріал поділяється на малі частини), що дозволяє легше засвоювати інформацію та допомагає зберігати увагу на кожному етапі навчання.

Часті повторення та практичні вправи: Регулярне повторення пройденого матеріалу, використовуючи ігрові методи чи інші інтерактивні вправи.

Візуальні допоміжні засоби: Використання карток із лексикою, діаграм, малюнків допомагає здобувачам освіти з когнітивними порушеннями краще засвоювати мову.

Мультисенсорні підходи: Для здобувачів освіти з когнітивними порушеннями використовуються різні сенсорні канали (слух, зір, дотик), щоб стимулювати запам'ятовування та розуміння.

Методика навчання для здобувачів освіти із психічними порушеннями

Психічні порушення можуть включати депресії, тривожні розлади, посттравматичний стресовий синдром тощо, які можуть негативно впливати на здатність до концентрації, мотивацію та емоційний стан під час навчання.

Індивідуальний підхід: здобувачі освіти з психічними порушеннями потребують більш гнучкого підходу, наприклад, менших навантажень, частих

перерв або персоналізованих уроків.

Підтримка в навчанні через терапевтичні методи: Залучення психологів або консультантів до освітнього процесу допомагає здобувачам освіти подолати емоційні труднощі.

Створення безпечного та підтримуючого середовища: Створення атмосфери довіри та підтримки, де здобувач освіти може вільно звернутися за допомогою або адаптувати темп навчання до своїх потреб.

6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Навчальна дисципліна оцінюється за модульно-рейтинговою системою. Вона складається з одного модуля.

Результати навчальної діяльності здобувачів освіти оцінюються за 100-бальною шкалою в кожному семестрі окремо.

За результатами поточного, модульного та семестрового контролів виставляється підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ECTS.

Модульний контроль: кількість балів, які необхідні для отримання відповідної оцінки за кожен змістовий модуль упродовж семестру.

Семестровий (підсумковий) контроль: виставлення семестрової оцінки здобувачам освіти, які опрацювали теоретичні теми, практично засвоїли їх і мають позитивні результати, набрали необхідну кількість балів.

Загальні критерії оцінювання успішності здобувачів освіти, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано в таблиці нижче.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу здобувача освіти на семінарських, практичних, лабораторних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Реферативні дослідження та есе, які виконує здобувач освіти за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях.

Модульний контроль знань здобувачів освіти здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

6.1. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти

Оцінка	Критерії оцінювання
« <i>відмінно</i> »	Ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності в розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
« <i>добре</i> »	Ставиться за вияв здобувачем освіти повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді здобувача освіти наявні незначні помилки.
« <i>задовільно</i> »	Ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхневу обізнаність із основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою. Можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але здобувач освіти спроможний усунути їх із допомогою викладача.
« <i>незадовільно</i> »	Виставляється здобувачу освіти, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхнева, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться здобувачеві освіти, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення закладу освіти без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
		екзамен	залік		
90 – 100	<i>відмінно</i>	5	зараховано	A	<i>відмінно</i>
82 – 89	<i>добре</i>	4		B	<i>добре (дуже добре)</i>
75 – 81	<i>добре</i>	4		C	<i>добре</i>
64 – 74	<i>задовільно</i>	3		D	<i>задовільно</i>
60 – 63	<i>задовільно</i>	3		E	<i>задовільно (достатньо)</i>
35 – 59	<i>незадовільно</i>	2	не зараховано	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 34	<i>незадовільно</i>	2		F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

6.2. Система оцінювання роботи здобувачів освіти упродовж семестру

Вид діяльності здобувача освіти	Максимальна кількість балів за	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
I. Обов'язкові					
1.1. Відвідування лекцій	1	6	6	4	4
1.2. Відвідування семінарських і практичних занять	1	5	5	4	4
1.3. Робота на семінарському і практичному занятті	5	5	25	4	20
1.4. Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)					
1.5. Виконання завдань для самостійної роботи	10		10		10
1.6. Виконання модульної роботи	10	1	10	1	10
1.7. Виконання індивідуальних завдань (ІНДЗ)	30				30
Разом					
Максимальна кількість балів за обов'язкові види роботи: 60					
II. Вибіркові					

Виконання завдань для самостійного опрацювання					
2.1. Складання ситуаційних завдань із різних тем курсу	5	2	10	2	10
2.2. Огляд літератури з конкретної тематики	5	2	10	2	10
2.3. Складання ділової гри з конкретним прикладним матеріалом з будь-якої теми курсу	5	1	5	1	5
2.4. Підготовка наукової статті з будь-якої теми курсу	10	1	10	1	10
2.5. Участь у науковій конференції студентів і молодих вчених	5	1	5	1	5
2.6. Дослідження українського чи закордонного досвіду	5	1	5	1	5
Разом					
Максимальна кількість балів за вибіркові види роботи: 10					
Всього балів за теоретичний і практичний курс: 70					

7. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ

1. Влада як основний засіб публічного адміністрування.
2. Сучасні підходи до визначення інструментів публічного управління.
3. Публічна влада та публічне адміністрування.
4. Публічна служба в країнах ЄС.
5. Представницькі та виконавчі органи місцевого самоврядування.
6. Трансформація держави й еволюція публічного адміністрування в умовах глобалізації (актуалізація європейського досвіду для України).
7. Роль місцевого самоврядування в контексті децентралізації влади та публічного адміністрування.
8. Співвідношення управління та адміністрування.
9. Основні підходи до розуміння публічного адміністрування та його еволюція.
10. Пріоритетні напрями запровадження зарубіжного досвіду у вітчизняну сферу державного управління.
11. Загальносистемні методологічні принципи публічного адміністрування.
12. Механізм взаємодії влади та публічного адміністрування.
13. Управління суспільством – головне призначення публічного адміністрування.
14. Публічне адміністрування як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень.
15. Структура механізму та органів публічного адміністрування.
16. Принципи організації діяльності органів публічного адміністрування.
17. Юридичне забезпечення цілей публічного адміністрування.
18. Методи публічного адміністрування. Застосування демократичних методів.
19. Суб'єкти та принципи протидії корупції.
20. Нормативно-правова база антикорупційної діяльності.
21. Фактори запобігання проявам корупції: політичний, нормативно-правовий, організаційний, економічний, кадровий, морально-психологічний.

22. Публічне адміністрування в забезпеченні населення суспільними благами.
23. Бюрократія як ієрархічна система державних інституцій та чиновників-адміністраторів.
24. Поняття корупції та корупційних дій. Зони «підвищеного» ризику проявів корупції.
25. Відповідальність органів державної влади та місцевого самоврядування, державних і комунальних підприємств, установ і організацій, посадових осіб за правопорушення у сфері публічного адміністрування.
26. Результативність та ефективність публічного адміністрування.
27. Механізми, органи, методи та стилі публічного адміністрування.
28. Бюрократія в системі публічного адміністрування.
29. Антикорупційна діяльність у сфері публічного адміністрування.
30. Основні напрями публічного управління та адміністрування в Україні.
31. Основні підходи до розуміння публічного адміністрування та його еволюція. Предметна сфера публічного адміністрування.
32. Публічне адміністрування як напрям наукових досліджень, сукупність знань, сфера діяльності та навчальна дисципліна.
33. Управління як визначальна функція публічного адміністрування.
34. Поняття результативності та ефективності публічного адміністрування.
35. Поняття реформи. Реформування як спосіб вирішення суспільних суперечностей.
36. Реформи і контрреформи.
37. Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020».
38. Впровадження світової теорії та практики при реформуванні публічного управління України.
39. Реформування моделі публічного адміністрування в умовах євроінтеграції України.
40. Зміст реформи: трансформація і модернізація.
41. Правові засади адміністративної реформи адміністративно-територіального устрою і системи місцевого самоврядування.
42. Децентралізація та реформа державного управління.
43. Удосконалення державного регулювання розвитку регіонів України. Зміни до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні».
44. Правові засади адміністративної реформи.
45. Еволюція реформування організаційно-правових засад КМУ та його апарату.
46. Реформа державної служби та оптимізація системи державних органів.
47. Правові засади реформ у соціальній та гуманітарній сферах.
48. Вплив групових інтересів на напрям і зміст суспільних реформ. Проблема соціальної бази реформ.
49. Реформа сфери трудових відносин: завдання та організаційно-правове забезпечення.

50. Реформа системи соціального захисту: завдання та організаційно-правове забезпечення.

51. Пенсійна реформа: завдання та організаційно-правове забезпечення.

52. Реформа системи охорони здоров'я: завдання та організаційно-правове забезпечення.

53. Реформа освіти: завдання та організаційно-правове забезпечення.

54. Сутність сучасної освітньої реформи з позицій відповідності суспільним викликам і проблем, що потребують нагального вирішення.

55. Механізми впливу громадянського суспільства на перебіг реформ у соціальній та гуманітарній сферах.

56. Реформа державної політики у сфері культури: завдання та організаційно-правове забезпечення.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ ОСВІТИ НА ЗАЛІКУ

Поточне тестування та самостійна робота										Сума	Залік*
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль №2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	не більше	не більше
5	10	10	10	10	10	10	10	10	10	100	30

T1, T2 ... T6 – теми змістових модулів.

*- залік складається у випадку, коли здобувач освіти не набрав необхідну кількість балів для автоматичного заліку, або ж хоче підвищити свій бал.

8. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Робоча програма дисципліни «ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА РЕФОРМ В УКРАЇНІ У СФЕРІ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ».

2. Силабус.

3. Тексти лекцій та презентації до них (розміщено на сайті Інтернет-підтримки освітнього процесу <https://vo.uu.edu.ua/> за адресою: <https://vo.uu.edu.ua/course/view.php?id=20218>.

4. Матеріали до практичних занять.

5. Завдання для поточного та підсумкового контролю.

8.1. Навчально-методичні аудіо- і відеоматеріали, у т.ч. для здобувачів освіти з інвалідністю

Перелік аудіо- і відеоматеріалів:

1. Halasiuk Viktor. Топ-5 успішних економічних реформ в Україні. Вони були? 2023. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=sBqCDc-8tZU>.

2. Глобальні Цілі сталого розвитку URL: <https://www.youtube.com/watch?v=liW2nTVbOgE>.

3. Презентація монографії «Принципи побудови системи органів місцевого самоврядування в Україні». 2024. URL: https://www.youtube.com/watch?v=WCYC_k2dW88.

4. Результати України щодо виконання реформ – підсумки Єврокомісії наживо. 2023. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=BRB2JWUYsYY>.

Для інклюзивного навчання:

- методики диференційованого підходу до процесу навчання й оцінювання знань, умінь і здібностей здобувачів освіти з інвалідністю;
- дистанційні програми навчання для здобувачів освіти із порушеннями слуху та опорно-рухового апарату;
- спеціалізовані комп'ютерні програми для навчання осіб з інвалідністю;
- забезпечення осіб із порушеннями зору спеціальною літературою: книгами, підручниками, навчальними посібниками, журналами, надрукованими шрифтом Брайля та укрупненим шрифтом, і звуковими комп'ютерними програмами;
- наявність аудіовізуальних засобів навчання, спеціальної навчально-методичної літератури в електронному, друкованому, аудіовізуальному форматах для осіб з інвалідністю;
- дидактичні матеріали та засоби навчання осіб з інвалідністю для дистанційної та відкритої форм навчання.

8.2. Глосарій

(термінологічний словник)

Good Governance (належне врядування) – принцип управління, що ґрунтується на верховенстві права, прозорості, підзвітності, ефективності, участі громадян та інклюзивності.

New Public Management (*Теорія суспільного вибору*) – це сукупність адміністративно-політичних стратегій реформування, в основу якої покладено переважно тлумачення адміністративної діяльності крізь призму приватної економіки.

Old Public Management («Старе державне управління») або *класична бюрократична форма організації* – модель публічного адміністрування, започаткована М. Вебером, В. Вільсоном, А. Файолем, Г. Саймоном та ін. науковцями. Макс Вебер вважав його ідеальним типом раціональної форми правління, що завдяки принципу праводержавності відзначається високим рівнем прогнозованості для політики і для громадян.

Адміністративна реформа – вид політико-правової реформи, яка здійснюється у сфері виконавчої влади і стосується як її організаційної структури, функцій, кадрового забезпечення, так і взаємовідносин з органами місцевого самоврядування.

Адміністративна реформа – комплекс змін у системі органів виконавчої влади, їх функціях, структурах та процедурах з метою підвищення ефективності публічного управління.

Адміністративна реформа – форма структурного упорядкування, вдосконалення і розвитку структури органів державної влади як цілісної системи

держави, що виникла на основі інтеграції людських, фінансових і матеріальних ресурсів, установ, організацій та підприємств за умов взаємодії, заснованої на засадах поділу влади в межах чинного законодавства, що гарантує виконання мети та функцій держави; це безперервний у часово-просторовому форматі процес удосконалення інституційних основ механізмів державотворення та державного апарату, результатом чого і є соціально-економічний розвиток країни. Модернізований підхід до адміністративної реформи пропонує замінити цей термін на **«реформу публічної влади»**, оскільки під адміністративною реформою розуміється насамперед реформа системи державного управління, проте фактичне реформування виходить за ці межі, адже реформуванню підлягає не лише система державного управління, але й система місцевого самоврядування та інші елементи. Поняття «реформа публічної влади» звертає увагу на якісно нове смислове навантаження цього явища;

Антикорупційна політика – система заходів, спрямованих на запобігання, виявлення та протидію корупції у публічному секторі.

Бюрократизм – історико-політичне явище, специфічна форма реалізації управлінської функції за умов монополізації виробництва і розподілу, певного відокремлення управління від власності і праці. У широкому розумінні це поняття вживається для позначення сукупності негативних явищ у діяльності апарату управління, що викликають негативну оцінку, тобто це дисфункція практичної реалізації завдань організаційних структур.

Бюрократія – суспільний інститут, нерозривно пов'язаний з функціонуванням держави і внутрішньо притаманний їй.

Вироблення рішення – це творчий процес вибору однієї або декількох альтернатив із множини можливих варіантів дій, спрямованих на досягнення поставлених цілей. Воно є процесом, який реалізується суб'єктом управління та визначає дії, спрямовані на досягнення наперед визначеної цілі в певній фактичній чи запроєктованій ситуації.

Внутрішні реформи займаються перерозподілом завдань і ресурсів усередині структурних елементів адміністративної системи і між цими елементами, а також формуванням нових правил прийняття рішень і здійснення взаємодії між ними. У тих випадках, коли змінюються зовнішні зв'язки адміністративної системи, можна очікувати набагато більш сильного опору і спроб блокувати процес, ніж це відбувається в ситуації проведення заходів, які зачіпають тільки внутрішні зв'язки в адміністративних органах.

Гуманітарна політика – система рішень, що мають на меті створення умов для соціально-гуманітарного розвитку суспільства, соціальної, інтелектуальної, духовної безпеки людини, реалізації її духовних потреб і збагачення творчого потенціалу.

Державна гуманітарна політика – це система і послідовна діяльність держави у відносинах з людиною зокрема і суспільства в цілому, що здійснюється через органи державної виконавчої, законодавчої та судової влади при залученні громадськості і з урахуванням основних прав людини і ставить за мету досягнення високого життєвого, духовного та інтелектуального рівня

особистості, як у її власних інтересах, так і в інтересах держави в цілому.

Державне управління – система організаційно-правового впливу держави на суспільні процеси з метою реалізації державних функцій і забезпечення суспільних інтересів.

Державно-управлінське рішення – це обґрунтований і вибраний державними органами (посадовими особами) цілеспрямований вплив на суспільну систему (керовані об'єкти), який відображає владну волю держави, набуває офіційно вираженої форми, закріплюється в державних документах, прийнятих державним органом або посадовою особою в межах наданих повноважень з метою визначення і реалізації державної політики, державних цілей, стратегії їх досягнення, організації державної влади, вирішення проблем суспільної життєдіяльності, державного рівня.

Децентралізація – передача повноважень, ресурсів і відповідальності від центральних органів влади до органів місцевого самоврядування; створення територіальних громад, надання їм повноважень та фінансових ресурсів.

Децентралізація (деконцентрація, аутсорсинг) полягає в тому, щоб спустити процес прийняття рішень на низові рівні – туди, де виникають проблеми. При цьому територіальна децентралізація (деконцентрація) означає передачу повноважень від центру на регіональний і місцевий рівень, від центральних органів – їх територіальним представництвам. Можливим також є делегування повноважень у рамках однієї організації з верхніх на нижчі рівні управління. **Аутсорсинг** передбачає передачу державних функцій приватним організаціям за допомогою контрактної системи. Загалом функціональна децентралізація спрямована на створення спеціальних напівавтономних державних агентств, які беруть на себе більшу частину сервісних функцій і діють на основі угод із центральними відомствами.

Електронне урядування (e-Government) – використання інформаційно-комунікаційних технологій у діяльності органів влади для підвищення ефективності управління та якості послуг.

Європейські стандарти (SIGMA) - впровадження принципів належного урядування, підзвітності, відкритості та верховенства права.

Європеїзація – процес постійних соціально-політичних змін, який передбачає, що європейську інтеграцію доцільно представляти як процес двосторонніх відносин між національними державами та Європейським Союзом.

Європеїзація публічного управління – процес адаптації української системи публічного адміністрування до стандартів та практик Європейського Союзу.

Закони управління відображають найбільш суттєві, необхідні, сталі та повторювані зв'язки між елементами системи та учасниками процесів її функціонування та розвитку, що допомагають розкрити їхню природу та внутрішній зміст.

Інформатизація та дебіюрократизація означають перехід від концепції класичної бюрократії («ідеальної бюрократії» М. Вебера), яка спирається на ієрархічність і закритість системи управління, до нової інформаційної

парадигми, заснованої на відкритих мережевих структурах та управлінні за результатами. Цей напрям реформ сприяє переходу від «жорсткого» мислення класичної бюрократії до «м'якого» мислення сучасних державних менеджерів.

Концепція сервісної держави – переорієнтація публічного адміністрування з контролю на надання якісних послуг громадянам.

Корупція (від лат. – псувати) – протиправна діяльність, яка полягає у використанні службовими особами їх прав і посадових можливостей для особистого збагачення; підкупність і продажність громадських і політичних діячів.

Мета реформи децентралізації – формування ефективного місцевого самоврядування та територіальної організації влади для створення і підтримки повноцінного життєвого середовища для громадян, надання високоякісних та доступних публічних послуг, становлення інститутів прямого народовладдя, узгодження інтересів держави та територіальних громад.

Методи публічного адміністрування – це способи впливу публічних органів на процеси суспільного і державного розвитку, а також на діяльність органів влади та певних посадовців, бізнес-структури та громадян.

Механізм публічного адміністрування – система, яка забезпечує практичну реалізацію публічного адміністрування та досягнення визначених цілей, яка має свою структуру, методи, важелі, інструменти впливу на об'єкт управління з відповідним правовим та інформаційним забезпеченням. *Механізми публічного адміністрування* становлять практичні заходи або стимули, за допомогою яких публічні органи впливають на суспільство та бізнес-структури, органи влади та будь-яку соціальну структуру з метою досягнення поставлених цілей.

Модернізація – удосконалення, поліпшення, перетворення або оновлення окремих елементів соціально-економічної, політико-правової або іншої системи, яке відбувається у процесі трансформації цієї системи.

Національне агентство з питань запобігання корупції – НАЗК – центральний орган виконавчої влади зі спеціальним статусом, який забезпечує формування та реалізує державну антикорупційну політику.

Новий менеджеризм – залучення передових розробок та основних принципів управління з бізнес-менеджменту, що передбачає сучасне уявлення про організацію як гнучку «балансуючу» систему, здатну адаптуватися до викликів зовнішнього середовища. Найбільш успішними ідеями цього напрямку стали «організаційна кібернетика», принцип управління за результатами, зниження мікроконтролю, активне матеріальне стимулювання праці тощо.

Об'єкт управління – це суспільство в цілому, адміністративно-територіальні утворення, процеси, відносини у різних галузях, сферах діяльності, організації, колективи, окрема людина, на які спрямована направляюча діяльність суб'єктів.

Організаційна структура державного управління – це компонент системи державного управління, зумовлений її суспільно-політичною природою, соціально-функціональною роллю, цілями і змістом, який об'єднує в собі певну

сукупність державних організацій, їх персонал, матеріальні та інформаційні ресурси, що виділяються і витрачаються суспільством на формування та реалізацію державно-управлінських впливів і підтримання життєздатності самого суб'єкта управління.

Підзвітність – обов'язок органів публічної влади та посадових осіб звітувати про результати своєї діяльності перед суспільством.

Політико-адміністративне реформування – реалізація механізмів з метою модернізації та розвитку системи органів публічного управління, професіоналізації системи публічного управління, спрямованих на формування ефективної та результативної системи публічного управління.

Політико-адміністративні реформи спрямовані на зміну зовнішніх зв'язків (інституційна політика, орієнтована зовні), націлені на зміну функціональних і (або) територіальних меж компетенції, регулювання членства і зв'язків між організаціями різних рівнів або секторів таким чином, що в процес інституційної політики постійно також залучаються зовнішні фактори. Їх метою є зміна інституційної структури в цілому і визначення нових кордонів в цій структурі.

Принцип субсидіарності – наближення влади до громадян, вирішення їх проблем настільки, наскільки це можливо.

Принципи публічного адміністрування – це основні положення управлінської діяльності, що використовують для пояснення сутності та аналізу суспільних процесів, особливостей функціонування публічних органів і суспільства. *Головною відмінною рисою* принципів публічного адміністрування є їх закріплення на законодавчому рівні, юридичне пояснення принципів більше їх конкретизує та характеризує як стійкі.

Прозорість та відкритість влади – доступність інформації про діяльність органів влади та можливість громадського контролю.

Процес управління – усвідомлена та цілеспрямована діяльність, пов'язана з реалізацією повноважень суб'єктів управління по розробленню, прийняттю і впровадженню державно-управлінських рішень чи послідовному здійсненню управлінського циклу (планування, організація, мотивація, контроль), яка впливає на зміну суспільних процесів та явищ, наближаючи їх до бажаного стану згідно з визначеними цілями.

Публічна адміністрація – це сукупність суб'єктів публічної влади, ключовими структурними елементами якої є органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування, а також інших суб'єктів, які мають повноваження забезпечувати виконання закону та здійснювати інші публічно-управлінські функції в публічних інтересах.

Публічна політика – сукупність рішень і дій органів влади, спрямованих на розв'язання суспільно значущих проблем.

Публічна служба – професійна діяльність осіб у державних органах та органах місцевого самоврядування, спрямована на виконання публічних функцій.

Публічне адміністрування – діяльність органів державної влади та

органів місцевого самоврядування, спрямована на реалізацію публічної політики, управління публічними ресурсами та надання публічних послуг.

Публічне управління – суспільне управління, яке здійснюється через надання влади суспільству – через децентралізацію, і чим більше управління стає децентралізованим, тим більше воно є публічним.

Публічні послуги – послуги, що надаються органами влади або уповноваженими суб'єктами для задоволення потреб громадян і бізнесу.

Реформа державної служби – зміни у правовому статусі, системі добору, мотивації та професійного розвитку державних службовців.

Реформа державної служби спрямована на професіоналізацію, формування кадрового потенціалу та впровадження методів переконання і заохочення, а не лише примусу.

Реформа публічного адміністрування – системний процес модернізації інститутів, процедур і кадрового забезпечення публічної служби відповідно до демократичних стандартів та європейських практик.

Реформування – процес зміни соціально-економічного, політико-правового або іншого явища, який зберігає незмінним його форму або зміст та метою якого є перетворення цього явища на більш прогресивне, досконале, ефективне та таке, яке вимагає сучасність.

Реформування системи державної служби та служби в органах місцевого самоврядування – це системна перебудова та модернізація професійного корпусу посадових осіб, які працюють в системі державної влади та місцевого самоврядування;

Сервісне адміністрування, або ідея адміністрації як служби сервісу, – це нове розуміння державних органів як структур, що надають послуги громадянам.

Суб'єкт управління – орган виконавчої влади, установа, підрозділ апарату управління чи посадова особа, які виробляють і ухвалюють державно-управлінські рішення щодо здійснення керуючого впливу на підпорядковані об'єкти управління, або регулювання певних процесів відносин у різних сферах суспільної життєдіяльності.

Субсидіарність – принцип, за яким рішення ухвалюються на найближчому до громадянина рівні влади, здатному ефективно їх реалізувати.

Судова реформа – передбачає планомірну розбудову судової системи через оновлення судів, а також впровадження активної участі та контролю громадськості за процесом.

Трансформація – «багатоплощинний і довготривалий процес пристосування, змін і водночас упровадження інновацій»; «процес безперервного перетворення, видозміни систем, який охоплює системи всіх рівнів (мікро-, мезо-, макро-, мега-) в їхній єдності, взаємозв'язку і взаємопроникненні, оскільки їх розвиток формує єдиний процес економічного руху, зміни. У вузькому розумінні «внутрішня складова процесу загальної еволюції, пов'язаною з порушенням рівноваги та поступовості, невизначеністю, незавершеністю, альтернативністю розвитку, наявністю особливих форм та специфічних елементів перехідних структур».

Управлінська діяльність – сукупність вироблених історичним досвідом, науковим пізнанням і талантом людей навиків, умінь, способів, засобів доцільних вчинків і дій людини у сфері управління.

Центри надання адміністративних послуг (ЦНАП) – установи, що забезпечують надання адміністративних послуг за принципом «єдиного вікна».

Цифровізація (E-governance) - впровадження цифрових рішень і сервісів у процеси публічного адміністрування, інструментів типу «Дія» для зменшення бюрократії та людського фактора в адмініструванні.

8.3. Рекомендована література

Основна

Нормативно-правові акти

1. Конституція України. [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
2. Деякі питання оптимізації системи центральних органів виконавчої влади. Постанова Кабінету Міністрів України від 13 січня 2023 р. № 29. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/29-2023-%D0%BF#Text>.
3. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення законності та прозорості в діяльності органів місцевого самоврядування». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4677-20#Text>.
4. Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-19#Text>.
5. Закон України «Про запобігання корупції». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>.
6. Закон України «Про засади державної регіональної політики». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19#Text>.
7. Закон України «Про місцеві державні адміністрації». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text>.
8. Закон України «Про службу в органах місцевого самоврядування». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14#Text>.
9. Закон України «Про співробітництво територіальних громад». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1508-18#Text>.
10. Концепція реформування публічної адміністрації в Україні. URL: <https://www.pravo.org.ua/files/administr.doc>.
11. Про державну службу : Закон України від 10 грудня 2015 р. № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19>
12. Проект Закону України від 07.08.2018 № 9015 (одержаний ВР України) «Про Стратегію сталого розвитку України до 2030 року». URL: <https://ips.ligazakon.net/document/JH6YF00A?an=332>.
13. Стратегія реформування державного управління України на 2022-2025 роки. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/831-2021-%D1%80#Text>.
14. Стратегія сталого розвитку «України – 2020» : Указ Президента України від 12 жовтня 2015 р. № 5/2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>.
15. Указ президента України «Про заходи щодо впровадження Концепції

Підручники та навчальні посібники

1. Основи публічного адміністрування : навч. посіб. / [Ю. П. Битяк, Н. П. Матюхіна, М. С. Ковтун та ін.] ; за заг. ред. Н. П. Матюхіної. Вид. 2-ге, допов. та перероб. Харків : Право, 2021. 238 с.
2. Пархоменко-Куцевіл О.І. Теорія та практика реформ в Україні : навч. посіб. [для фахівців-практиків сфери держ. упр., науковців, студентів, аспірантів, викладачів, усіх, хто цікавиться розвитком наук. думки] / О. І. Пархоменко-Куцевіл, І. Г. Сурай, І. В. Аль-Атті; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди». Переяслав ; Кам'янець-Подільський : Рута, 2021. 186 с.
3. Стратегії сталого розвитку : навч. посіб. / В. В. Добровольський, Є. М. Безсонов, Г. В. Непеїна, Д. О. Крисінська, Н. А. Сербулова. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. 160 с.

Допоміжна

1. Бровко Н., Поляруш-Сафроненко С. Принципи добровільного об'єднання територіальних громад в Україні. *Legal Bulletin*, 2022. С. 10-16. URL: <https://doi.org/10.31732/2708-339X-2022-05-10-16>.
2. Вербановський В.В. Реалізація принципів стратегії протидії корупції в системі публічної служби: теоретико-методологічний аспект // Публічне управління і адміністрування в Україні. Випуск 30. 2022. С. 14-18. DOI: <https://doi.org/10.32843/pma2663-5240-2022.30.2>.
3. Гадзіковський О.Ю. Особливості реформування системи місцевого самоврядування в Україні. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. № 6. 2023. С. 216-220. DOI: <https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2023.6.36>.
4. Гбур З.В., Галушкіна Л.В., Акімов О.О. Кабінет Міністрів України: функції, повноваження та відповідальність. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2022. № 5. URL: <https://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=2680> (дата звернення: 30.04.2023). DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2156-2022.5.3>.
5. Давид Л.В., Радиш Я.Ф. Основні аспекти зміни територіальної організації влади. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 15. С. 100–106. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2021.15.100>.
6. Карапетян О.А., Гбур З.В. Роль публічного адміністрування в формуванні демократичного суспільства держави. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 16. С. 77-85. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2021.16.77>.
7. Коврига О. Напрями реформування системи публічного управління на регіональному рівні. *Адаптивне управління: теорія і практика*. Серія «Економіка». № 19(38). 2024. URL: [https://doi.org/10.33296/2707-0654-19\(38\)-21](https://doi.org/10.33296/2707-0654-19(38)-21).
8. Кулик К.Д. Відкритість і прозорість діяльності органів влади як

невід’ємний елемент запобігання корупції в Україні під час дії воєнного стану. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. Том 4. № 91. 2025. С. 106-110. URL: <https://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/344023/331711>.

9. Малетич М.М. Стратегія реформування державного управління України на 2022–2025 роки : вплив на місцеве самоврядування / М. М. Малетич // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. Вип. 91 / редкол. : Г. І. Чанишева (голов. ред.) та ін. Одеса : Гельветика, 2021. С. 115-122.

10. Нестерович В.Ф., Антоненко М.І. Децентралізація у світлі євроінтеграції : досвід окремих країнах Європи для України. Актуальні проблеми права: теорія і практика. №2 (48). 2024. С. 164-176. DOI: <https://doi.org/10.33216/2218-5461/2024-48-2-164-176>.

11. Панов І.В., Татаренко Г.В. Генеза концепцій децентралізації влади. Актуальні проблеми права: теорія і практика. №1 (43). 2022. С. 118-126. DOI: <https://doi.org/10.33216/2218-5461-2022-43-1-118-126>.

12. Прієшкіна О.В. Децентралізація в Україні: теорія та практика муніципальної реформи. Матеріали 78-ї наукової конференції професорсько-викладацького складу і наукових працівників економіко-правового факультету Одеського національного університету імені І. І. Мечникова (22–24 листопада 2023 р., м. Одеса) / ОНУ ім. І. І. Мечникова, ЕПФ; відп. ред. О. В. Побережець ; ред. кол.: Є. І. Масленніков, А. Л. Святошнюк та ін. Одеса : Олді+, 2023. С. 78-81. URL: <https://dspace.onu.edu.ua/handle/123456789/37320>.

Статті викладача та здобувачів освіти

1. Некряч А.І. Формування самоврядних цінностей і стандартів – ключові пріоритети місцевої влади в сучасних умовах державотворення. Ціннісний вимір політичної діяльності : матеріали VII (XI) Всеукр. наук.-практ. конф., м. Херсон, 25 червня 2021 р. Херсон, 2021. С. 6–12.

2. Некряч А.І., Гергель А., Буцький О. Еліта як ключовий суб’єкт трансформаційних перетворень на місцевому рівні в умовах децентралізації. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 22. Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін. Київ : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2021. Вип. 30. С. 56–70. [Фахове видання]

3. Некряч А.І., Лопушинський І.П., Оленковська Л.П. Місцева влада України на шляху демократичного транзиту: політико-управлінські аспекти. Держава і права : зб. наук. праць. Юридичні і політичні науки. Київ : Вид-во «Юридична думка», 2021. Вип. 89. С. 230–248. [Фахове видання. Index Copernicus]

4. Некряч А. Місцева публічна влада: трансформації, інновації та перспективи в контексті сучасних реалій Політичні трансформації сучасного суспільства : зб. матеріалів V Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 22 лютого 2024 р.). Полтава : ПДАУ, 2024. С. 250–257.

5. Некряч А. Реформи місцевого управління країн ЄС та можливість їх

адаптації до вітчизняних реалій. Публічне управління та адміністрування в Україні : європейський поступ : зб. матеріалів 1-ої Всеукр. наук.-практ. конф. за міжнародною участю (м. Івано-Франківськ, 31 травня 2024 р.). Івано-Франківськ, 2024. С. 209–217.

6. Некряч А., Кір'ян О. Довіра до місцевої влади – важливе підґрунтя розбудови спроможних територіальних громад. Державна політика щодо місцевого самоврядування: стан, проблеми і перспективи : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Херсон, 7 грудня 2021 р.). Херсон : Херсонський національний технічний університет, 2021. С. 15– 21.

7. Стойко О.М., Некряч А.І., Кончаковський Є.О. Особливості діяльності місцевого самоврядування в умовах воєнного стану в Україні Держава і право : зб. наук. праць. Юридичні і політичні науки. Київ : Вид-во «Юридична думка», 2022. Вип. 91. С. 154–167. [Фахове видання. Index Copernicus]

8. Шаравара Т., Некряч А. Польська й українська реформи місцевого самоврядування (1998–2020): історико-порівняльний аналіз. Східноєвропейський історичний вісник. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2023. Вип. 28. С. 224–240. [Фахове видання. Web of Science]

Перелік періодичних видань

Найменування фахового періодичного видання	Роки надходження
Держава та регіони. Серія: Публічне управління і адміністрування. https://pa.stateandregions.zp.ua/	2009-2025
International Bulletin on Public Administration and Legal Affairs. https://bulletin-pla.com/index.php/current/issue/archive	2024-2025
Актуальні питання у сучасній науці. https://perspectives.pp.ua/index.php/sn/issue/archive	2022-2025
Аспекти публічного управління. https://aspects.org.ua/index.php/journal/issue/archive	2013-2025
Вісник Дніпровської академії неперервної освіти, Серія: Публічне управління та адміністрування. https://visnuk.dano.dp.ua/index.php/pma/issue/archive	2021-2025
Наукові перспективи. https://perspectives.pp.ua/index.php/np/issue/archive	2020-2025
Проблеми сучасних трансформацій. Серія: Право, публічне управління та адміністрування. https://reicst.com.ua/pmtl/issue/archive	2021-2025
Публічне управління та регіональний розвиток. https://pard.mk.ua/index.php/journal/issue/archive	2018-2025
Публічне управління: концепції, парадигма, розвиток, удосконалення. https://pa.journal.in.ua/index.php/pa/issue/archive	2022-2025
Таврійський науковий вісник. Серія: Публічне	2020-2025

8.4. Інформаційні ресурси

1. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index>.
2. База нормативних документів. URL: <https://www.csm.kiev.ua/nd/nd.php?b=1>.
3. Верховна Рада України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>.
4. Державна науково-технічна бібліотека України. URL: <https://www.gntb.n-t.org>.
5. Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua>.
6. Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса. URL: <https://www.nas.gov.ua/UA/Org/Pages/default.aspx?OrgID=0000290>.
7. Кабінет Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>.
8. Міждержавні стандарти. URL: <https://www.library.ru/1/act/>.
9. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <https://www.nbuv.gov.ua/>.
10. Національна парламентська бібліотека України, каталог книжкових та спеціальних видань (з 1995 року). URL: <https://catalogue.nplu.org>.
11. Національне агентство України з питань державної служби. URL: <https://www.nadc.gov.ua>.
12. Національний Інститут стратегічних досліджень при Президентові України. URL: <https://www.niss.gov.ua/>.
13. Офіційний портал Національного агентства з питань запобігання корупції. URL: <https://nazk.gov.ua/uk/>.
14. Офіційний сайт Національного агентства з питань державної служби України. URL: <https://guds.gov.ua/govservice/control/uk/index>.
15. Паспорт реформи державного управління. Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/reforms/270821-rdu-passport-ukr.pdf>.
16. Пріоритетні реформи. URL: <https://reforms.in.ua/>.
17. Реанімаційний пакет реформ. URL: <https://platformareform.org/>.
18. Реформа державного управління. URL: <https://www.kmu.gov.ua/reformi/efektivne-vryaduvannya/reforma-derzhavnogo-upravlinnya>.
19. Український центр економічних і політичних досліджень імені Олександра Разумкова. URL: <https://www.razumkov.org.ua/ukr/index.php>.

8.5. Сертифікаційні програми (електронні курси)

1. Взаємодія органів державної влади з громадськістю. URL: <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/public-engagement-gov/>.
2. Державним службовцям про державну службу. URL: <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/public-service/>.

3. Децентралізація в Україні: теорія та практика. URL: <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/decentralization-in-ukraine/>.

4. Децентралізація: від патерналізму до відповідального розвитку. URL: <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/decentralizatsiya-vid-paternalizmu-do-rozvytku/>.

5. Україна на шляху до ЄС. URL: <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/ukraine-road-to-eu/>.

6. Як діяти далі: державним службовцям про сталий розвиток. URL: <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/sustainable-development-public-servants/>.

8.6. Фахові періодичні видання України з дисципліни

1. International Bulletin on Public Administration and Legal Affairs. URL: <https://bulletin-pla.com/index.php/current/issue/archive>.

2. Актуальні питання у сучасній науці. URL: <https://perspectives.pp.ua/index.php/sn/issue/archive>.

3. Аспекти публічного управління. URL: <https://aspects.org.ua/index.php/journal/issue/archive>.

4. Вісник Дніпровської академії неперервної освіти. Серія: «Публічне управління та адміністрування». URL: <https://visnuk.dano.dp.ua/index.php/pma/issue/archive>.

5. Держава та регіони. Серія: Публічне управління і адміністрування. URL: <https://pa.stateandregions.zp.ua/>.

6. Наукові перспективи. URL: <https://perspectives.pp.ua/index.php/np/issue/archive>.

7. Проблеми сучасних трансформацій. Серія: Право, публічне управління та адміністрування. URL: <https://reicst.com.ua/pmtl/issue/archive>.

8. Публічне управління та регіональний розвиток. URL: <https://pard.mk.ua/index.php/journal/issue/archive>.

9. Публічне управління: концепції, парадигма, розвиток, удосконалення. URL: <https://pa.journal.in.ua/index.php/pa/issue/archive>.

10. Таврійський науковий вісник. Серія: Публічне управління та адміністрування. URL: <https://journals.ksauniv.ks.ua/index.php/public/issue/archive>.

8.7. Універсальні та спеціалізовані інформаційні системи і програмні продукти для опанування дисципліни

Програмне забезпечення	Призначення	Умови використання (вільний доступ в Інтернеті, згідно договору, придбані ліцензії тощо)
Microsoft Word	для створення та редагування документів	придбані ліцензії
Google Chrome	отримання доступу до інформації з Інтернету	вільний доступ в Інтернеті
PowerPoint	для створення слайдових презентацій	придбані ліцензії
Prezi	для створення інтерактивних презентацій у режимі онлайн	вільний доступ в Інтернеті
Canva	для створення презентацій	вільний доступ в Інтернеті
Microsoft Excel	для обробки даних	придбані ліцензії
ZOOM	для відеоконференцій, обміну повідомленнями та спільного використання документів	вільний доступ

9. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Форми занять	Наявне матеріально-технічне забезпечення	Необхідне матеріально-технічне забезпечення
Лекція	власний ноутбук	проектор
Семінарське заняття	наочні та роздаткові матеріали	проектор, приміщення з доступом до Інтернету